

ZPRAVODAJ SVAZU ČESKÝCH FILATELISTŮ

Číslo 2/2023

Vážené kolegyně a kolegové, členové Svazu českých filatelistů,

držíte v rukách „dovolenkové“ číslo Informací. To však v neznamená, že obsahuje pouze „dovolenkovou vatu“.

Důležitou věcí, která se bude jistě přetřásat na budoucích setkáních filatelistů, je zvýšení členského příspěvku SČF z dosavadních 350 na 380 korun. Všichni jsme zaznamenali prudký růst cen prakticky všeho, co nás obklopuje. Výrazné zdražování elektřiny, tepla, vody, kancelářských potřeb, poštovního či nájmu se dotýká i našeho svazu. Například nájem nám byl zdražen o 132 % a SČF byl proto nucen výrazným způsobem zmenšit pronajaté prostory. Členské příspěvky jsou totiž jediným zdrojem financování činnosti našeho svazu. Na rozdíl od politických stran nedostáváme od státu ani korunu, širokým obloukem se nám vyhýbají i dotace, které plynou například do sportu atd. Zvýšení členského příspěvku o 30 korun (tj. o 8,6 %) přitom nepokrývá růst nákladů a rozpočet SČF proto bude nutné dotovat z rezerv, které byly v předchozích letech vytvořeny. Nová výše členského příspěvku přitom bude i nadále patřit k nejnižším, jaké zájmové spolky a organizace vybírají. Prakticky vzato je to zhruba jedna koruna denně. Proto si myslím, že naprostá většina z nás si může jednu korunu denně ve prospěch své organizace dovolit.

Rád bych Vám všem na tomto místě popřál příjemné a bezproblémové prožití zbytku dovolených a vyjádřil přesvědčení, že i v dnešním rozbouřeném světě nás bude filatelie nadále bavit.

Julius Cacka, předseda SČF

Proměny okolo nás a poštovní historie

Vážení přátelé filatelie, od vydání posledního čísla našich „INFORMACÍ SČF“ jsme prošli nezvykle rušným obdobím jak ve filatelii, tak i v poštovníctví. Díky nadšení a obětavosti brněnských filatelistů jsme si mohli prohlédnout pestře komponovanou výstavu Mladé Brno 2023 na Nové radnici, a díky Zvazu slovenských filatelistů jsme poté dostali možnost navštívit v metropoli na Dunaji Národní filatelistickou výstavu s mezinárodní účastí BRATISLAVAFILA 2023. Obě tyto akce jsem navštívil a mohu je hodnotit na jedničku. Navíc při nich proběhla finále české i slovenské Filatelistické olympiády mládeže. Ta částečně ukázala, v jakém stavu je v současnosti naše péče o nejmladší čtenáře poštovní známky, naše budoucí nástupce. Předsednictvo SČF vyčlenilo za svého středu trojici funkcionářů, pověřenou zahájením příprav Světové výstavy PRAGA 2028. Tento pracovní kolektiv se bude postupně rozšiřovat o další členy, jak bude organizace této extrémně náročné akce vyžadovat. Zvažovalo, jak co nejcitlivěji upravit svazový členský příspěvek, aby stačil pokrýt základní potřeby našeho zapsaného spolku. Zda zrušit či ponechat nepatrný členský příspěvek u dětí a mládeže, neboť pamatujeme doby, kdy se žádný neplatil. Sdružení českých umělců grafiků HOLLAR otevřelo výstavu ze známkové tvorby svých současných členů a jejich hostů. V červenci a v srpnu si ji mohli zájemci prohlédnout v Galerii Hollar na pražském Smetanově nábřeží. Vydání deseti poštovních známek s prezidentem republiky 7. června, okolnosti jejich vzniku, vzhled, barvy a jejich názvy i další zajímavosti vzbudily mimořádný zájem občanské veřejnosti. Těchto samolepicích známek, zhotovených ofsetem, dodala tiskárna Hradištko 100 000 archů, tedy celkem milion známek. V televizních zprávách se uskutečnil na toto atraktivní téma moderovaný rozhovor s předsedou SČF Juliem Cackou, což byla vítaná propagace filatelie i existence Svazu českých filatelistů, jaké se naší organizaci v posledních letech ještě nedostalo (navíc bezplatně).

Na úseku poštovníctví a poštovní historie jsme se stali svědky pokračujícího letitého zápasu České pošty, s. p., o přežití. Státní podnik, hospodařící v minulých letech v červených číslech, usilovně hledá nejrůznější cesty, jak vyřešit tuto překerní situaci. Známé okolnosti mu ji rozhodně neusnadňují. V pražské budově svého podnikového

Poštovního muzea byla otevřena výstava „Pošta vám dobře slouží“. Překvapivě je rozhodnutí z poloviny června, prodat historickou novorenezanční budovu hlavní pošty v pražské Jindřišské ulici v aukci, tedy nejvyšší nabídce. Nebo převést městu? Deník Mf DNES z 15.6. pod nadpisem „Velký rozprodej České pošty začíná“ označuje tento komplex budov za „zlaté vejce“ České pošty. Rozsáhlé změny nastaly v poštovních tarifech. Například ve vnitrostátní poštovní službě u listovních zásilek do hmotnosti 50g přešel z dosavadního tarifu 21 Kč dne 1. února na 23 Kč, a již od 1. července na 27 Kč. Doporučené ekonomické psaní stojí 62 Kč, prioritní 79 Kč, atd. Rovněž se prodloužila od poloviny roku doručovací doba u ekonomických listovních zásilek ze dvou na tři dny. V červnu Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zakázal České poště, s. p. koupit největšího distributora tisku a zároveň největšího alternativního poštovního operátora – První novinovou společnost (PNS). Nepravomocně rozhodnutí zatím Česká pošta studuje, jak se dovídáme z denního tisku. Ministerstvo vnitra rozhodlo podle nově platné legislativy o snížení počtu pošt v republice a propuštění stovek jejich zaměstnanců od 1.6. 2023. Dosavadních 3200 pošt se má snížit na 2900 poboček, které mají zajistit pokrytí všech poštovních služeb. Přitom se současně uvádí, že naše pošta doručí denně 1,2 milionu listovních zásilek. Optimalizace poštovní sítě, zasahující do navykklých dlouholetých tradic této státní služby občanům, vyvolala četné diskuze i snahu některých měst a obcí řešit místní situaci svépomocí. Snaha však často ztroskotává především na vysoké finanční náročnosti, se kterou obce při tvorbě rozpočtů nemohly počítat. Svůj úmysl otevřít ještě letos své pobočky v České republice ohlásila ukrajinská společnost Nova Pošta. Nejprve v Praze a Brně, poté v Německu a v Rumunsku. Toto sdružení logistických podniků už působí v Polsku pod názvem Nova Post. A jako poslední změna přichází před uzávěrkou našich „INFORMACÍ SČF“ zpráva o zvýšení poplatku za zaslání potvrzení o platbě SIPO (Soustředěné inkaso plateb obyvatelstva) z dosavadních 15 na 18 Kč.

Jak vidíte z tohoto neúplného a jen rámcového přehledu, vážení přátelé, důležitých novinek jsme si od vydání posledních INFORMACÍ SČF v březnu letošního roku užili požehnaně. Poštovní historikové, amatérští i profesionální, tak mají nadbytek materiálu k dokumentování a zachycení pro budoucnost. Vždyť historií je už to, co se událo včera.

Josef Šolc, šéfredaktor INFORMACÍ SČF

P. S.: A to se nám blíží krásné pětisté výročí první pravidelné poštovní linky na našem území (1527 Praha – Vídeň).

Zápisy z jednání P-SČF, provedených technickými prostředky ve smyslu § 60 Stanov SČF, z.s.

Duben 2023

Účastníci: Beneš F., Cacka, Fencel, Helm, Chudoba, Kraus, Musil, Münzberger, Okáč, Svoboda, Šolc.

Host: Beneš V.

P-SČF projednalo výše uvedeným způsobem následující problematiku a přijalo tato rozhodnutí:

- P-SČF schvaluje**
jmenování Jiřího Krause delegátem SČF na kongresu FEPA dne 23.9.2023 v Tarvisiu (Itálie).
Pro: 9 hlasů Proti: 0 Zdrželi se: 2
- P-SČF schvaluje**
národní komisaře a návrhy na členy jury zahraničních filatelistických výstav v následujícím složení:
Národní komisaři:
THAILAND 2023: B. Helm,
RUDA SLASKA 2023: V. Svoboda,
HAFNIA 2024: J. Kraus.
Jurymani:
BRATISLAVA 2023: J. Černý, M. Černík, P. Fencel
THAILAND 2023: L. Kunc, J. Černý, B. Helm
RUDA SLASKA 2023: P. Fencel, V. Svoboda
EFIRO 2024: J. Sedlák, J. Cacka, B. Helm,
V. Kopecký
HAFNIA 2024: P. Fencel, V. Kopecký, J. Černý
Pro: 10 hlasů Proti: 0 Zdržel se: 1

Zapsal: J. Cacka V Praze, dne 4. 5. 2023

Červen 2023

Účastníci: Beneš F., Cacka, Fencel, Helm, Chudoba, Kraus, Musil, Münzberger, Okáč, Svoboda, Šolc.

Host: Beneš V.

P-SČF projednalo výše uvedeným způsobem následující problematiku a přijalo tato rozhodnutí:

- P-SČF schvaluje**
Vytvoření přípravného výboru výstavy PRAGA 2028 ve složení J. Cacka, F. Beneš, J. Kraus.
Hlavním úkolem přípravného výboru je:
- zajistit webovou adresu výstavy
- vytýpat potenciální partnery výstavy
- vytýpování možné prostory pro konání výstavy
- informovat FIP o záměru SČF zorganizovat v roce 2028 Světovou filatelistickou výstavu.
Pro: 9 hlasů Proti: 0 Zdrželi se: 2
- P-SČF schvaluje**
a) s ohledem na existující inflaci zvýšit členský příspěvek pro rok 2024 na 380 Kč;
Pro: 9 hlasů Proti: 0 Zdrželi se: 2
b) v případě členů KMF ponechat stávající členský příspěvek 50 Kč, včetně poskytování členských premií.
Pro: 7 hlasů Proti: 2 Zdrželi se: 2

3. P-SČF schvaluje
kandidátem za SČF na ředitele ve vedení FEPA (volby na zářijovém kongresu FEPA v Tarvisiu) Jiřího Krause.

Pro: 10 hlasů Proti: 0 Zdrželi se: 1

Zapsal: J. Cacka V Praze, dne 7. 7. 2023

www.informace-scf.cz

Ve dnech 25.-28. května se v Essenu konala Světová filatelistická výstava **IBRA 2023**. Šlo o odloženou výstavu z roku 2021, která nemohla v původním termínu proběhnout z důvodu covidu. Umístěna byla v hale 7 výstaviště Messe Essen. Její součástí byly i stánky filatelistických obchodníků, poštovních správ a zájmových sekcí, umístěné po obvodu haly č. 7 a v samostatné hale č. 8.

Exponáty čs. vystavovatelů v pojistné hodnotě 42 milionů korun jsem do Essenu dopravil vlastním vozem už 23.5., a to na žádost organizačního výboru, aby se stihlo včas vše nainstalovat. K mému překvapení exponáty ode mne nechtěli nikdo převzít, proto jsem po příjezdu na pokyn organizátorů všechny osobně nainstaloval. Stejně tak jsem provedl i demontáž poslední den výstavy, v pozdních odpoledních hodinách. Pomoc místních organizátorů spočívala pouze v otevření a uzavření výstavních rámu.

Čeští vystavovatelé se na IBRA představili šesti exponáty v soutěžních třídách a jedním v championship class. Výsledkem soutěžních tříd jsou jedna velká zlatá (Kirke), tři zlaté (Cacka + blahopřání jury, Černý, Severin), jedna pozlacená (Šraut) a jedna velká stříbrná (Veselý - jednorámový). Výsledky jsem vystavovatelům zapsal do pasportů exponátů, pokud mi je dodali.

V průběhu výstavy jsem se zúčastnil semináře FIP pro oblast volné filatelie. V rámci společenských aktivit jsem se zúčastnil večere s předsedou rakouského svazu filatelistů a společenské akce pro národní komisaře a jurymany a také závěrečného palmáře.

Z pohledu dosažených výsledků je třeba hodnotit účast českých vystavovatelů velmi pozitivně. Je však škoda, že ve třídě mládeže nebyl žádný český zástupce. Není jisté bez zajímavosti, že polovina exponátů v této třídě byla od asijských vystavovatelů.

Poznátky k výstavě:

a) Pozitivem bylo, že všechny exponáty byly instalovány na jednom místě. Návštěvník si tak musel pouze zjistit, ve které části sálu jsou exponáty či výstavní třídy, které jej zajímají.

b) Rozsah výstavy však ukázal, že německým pořadatelům tato velikost chvílemi přerůstala přes hlavu. Na dotazy organizačního charakteru tak často přicházela odpověď „asi“, „možná“ či „pravděpodobně“.

c) Ze strany pořadatelů se ozývaly hlasy, že tato IBRA je možná v tomto formátu poslední, že tak velké akce už nejsou finančně a organizačně únosné.

d) Národní komisaři, na rozdíl od jiných výstav, měli vlastní místnost k dispozici pouze v době od 9,30 do 10 hodin. Poté ji museli uvolnit pro jiné akce. Takže pokud si národní komisař potřeboval něco odložit, musel do centrální placené šatny. Národní komisaři rovněž nedostali žádné občerstvení, doslova ani sklenici vody.

e) Národní komisaři měli identifikační označení na bílém papíru, což jim, podle ochranky, umožňovalo vstup na výstavu jen v hodinách pro veřejnost, tedy od 10 hodin. Každodenní schůzky komisařů však začínaly v 9,30! Modré vizitky měli všichni ostatní, včetně uklízeček.

f) Exponát českého vystavovatele Veselého byl organizátory zařazen do tradiční třídy, i když na přihlášce byla jasně uvedena třída tematická. Jury tak do-

šla k rozhodnutí „přeřadit“ exponát z tradiční do tematické třídy, ale už nikdo nezkontroloval, jestli byl v tematické třídě opravdu ohodnocen. Při palmáře 27.5. jsem toto pochybení zjistil a okamžitě jsem informoval organizátory. Následující den, na základě mého požadavku, tento nedostatek uroval J. Sedlák (člen jury) znovu u tajemníka jury. Prvotní reakce byla opět veškerá žádná. Teprve poté, co jsem trval na vrácení poplatků za rám a předání omluvného dopisu pro vystavovatele, se daly věci do pohybu a exponát nakonec dodatečně ohodnocen byl.

g) Vzhledem k tomu, že hotel Bredeney byl od výstaviště přibližně 2 km, byla avizována pravidelná doprava mezi hotelem a výstavištěm. Bohužel fungovala pouze 23.-24.5. a poté až 28.5. V ostatní dny byl k dispozici pouze odvoz od hotelu na výstaviště v cca 08,30 hodin. Po návratu do hotelu bylo třeba buď použít taxi (za 12 EUR), případně najít odpovídající MHD.

h) Hotel byl deklarován jako čtyřhvězdičkový, realita ale byla výrazně nižší.

Filatelistické poznátky:

a) Organizátorům se podařilo získat pro výstavu řadu kvalitních exponátů, takže z tohoto pohledu byla výstava opravdu světová.

b) Výstava opět potvrdila, že někteří vystavovatelé považují seznámení se s výstavním řádem příslušné třídy za zbytečné. Ve třídě astrofilatelie například exponát věnovaný švédské raketové poště nebyl vůbec astrofilatelistický. Rovněž exponát věnovaný přistání člověka na Měsíci ukázal řadu základních neznalostí vystavovatele z historie dobývání Měsíce.

c) Ve většině exponátů byly mimořádné položky orámovány červeně, namísto označení R! či RRR! Je to opticky praktické, protože jurymani okamžitě vidí, čeho je třeba si všimnout.

d) Z jednání s rakouskými vedoucími funkcionáři vyplynulo, že je zájem o to, aby se příští rakouská národní výstava s mezinárodní účastí v Gmundenu (2024), pokud se bude konat, nesla ve znamení česko-rakouské spolupráce. Upřesnění a konkretizace této myšlenky bude předmětem mého jednání na letošní výstavě v Gmundenu (koncem srpna).

Pro zajímavost zmíním i náklady spojené s realizací funkce národního komisaře: Organizační výbor výstavy hradil pouze ubytování (včetně snídaně) a příspěvek na veškerou režii ve výši 70 EUR. Pouze benzín na cestě tam a zpět však stál přibližně více než 100 EUR. Náklady, spojené s přípravou a realizací čs. účasti na výstavě (telefonáty, cestovní pojištění, stravné, místní přepravné atd.) jsem uhradil ze svého.

Už jsem zmínil velkou přednost výstavy, že veškeré exponáty byly umístěny v jednom výstavním prostoru, takže návštěvník nemusel přecházet z místnosti do místnosti. Jury hodnotila 809 exponátů, což představovalo několik tisíc výstavních ploch. Bylo třeba tolik výstavních rámu, že si jich němečtí organizátoři část museli vypůjčit z Francie. Vysoký počet vystavovatelů i návštěvníků potvrdil, že přes jisté potíže filatelie nadále žije a představuje zájmovou činnost, která má i dnes své pevné místo.

J. Cacka, národní komisař

Ve dnech 20.-23. července se v německém Treviru konala národní filatelistická výstava s mezinárodní účastí NAPOSTA 2023. Umístěna byla v hale na výstavišti Messepark Trier. Její součástí výstavy byly stánky filatelistických obchodníků a některých německých zájmových sekcí, umístěné po obvodu výstavní haly.

Čeští vystavovatelé se na zúčastnili sedmi exponáty v soutěžních třídách, za které získali dvě velké pozlacené (Helm – aerofilatelie, Zikmund – mládežník), dvě pozlacené (Fencel – tematická třída, Blažek – mládežník) a tři velké stříbrné (Schindler – poštovní historie, Hátrik Jan a Hátrik Adam – mládežníci). Z pohledu dosažených výsledků lze hodnotit účast českých vystavovatelů pozitivně, i když nezískali žádnou zlatou medaili.

Poznámky k výstavě:

a) Pozitivem bylo umístění exponátů na jednom výstavním místě.

b) Národní komisaři byli na výstavě jen dva – z Česká republiky a z Belgie. Žádné akce národních komisařů se proto nekonaly, národní komisaři sloužili organizačnímu výboru jen k tomu, aby namontovali či demontovali výstavní exponáty svých zemí. Je zřejmé, že „nový trend“ – nepřebírání soutěžních exponátů organizátory výstavy a trvání na tom, že montáž a demontáž si musí zajistit národní komisař – se stává, minimálně v Německu, samozřejmostí (viz výstavy Bautzen, Essen a nyní Trier).

c) Přestože co do počtu představovaly exponáty českých vystavovatelů největší skupinu zahraničních exponátů, nebyl do jury výstavy přijat žádný český juryman – přitom zahraniční jurymani v jury byli. Nabízí se otázka, zda by česká strana neměla na účasti českého jurymana/ů trvat v případě, že v jury budou zástupci dalších zemí.

Filatelistické poznatky:

a) Organizátorům se podařilo získat řadu velmi kvalitních exponátů, takže z tohoto pohledu byla výstava úspěšná.

b) U vystavených exponátů nebyly zaznamenány žádné nové trendy či přístupy k jejich tvorbě.

Poznámky k českým exponátům:

a) Je neúnosné, aby na výstavy do zahraničí byly odesílány exponáty pouze s českými popisy. P-SČF by se mělo zamyslet nad tím, zda takové exponáty má národní komisař pro dopravu do zahraničí vůbec převzít.

b) Výstavní listy by měly být z papíru o hmotnosti minimálně 180 g, průhledné obaly by měly být tuhé, nikoli ty nejlacinější určené pro zakládání kancelářské korespondence. Takto „připravené“ výstavní listy se obtížně upevňují. Rovněž tak je třeba dodržovat stejnou výšku průhledných obalů – pokud se liší o 5 i více mm, je jejich upevnění v rámech možné pouze lepicí páskou.

c) Čeští vystavovatelé musí věnovat pozornost tomu, jaké rozměry výstavních rámců jsou ve výstavních podmínkách uvedeny a podle toho požadovat počet rámců v přihlášce. V Německu a částečně i v některých dalších zemích se používají rámy na 12 listů formátu A4. Klasický jednorámový exponát (16 listů A4) proto potřebuje 2 takové rámy, klasický pětiranový exponát (80 listů formátu A4) pak potřebuje nikoli 5, ale 7 rámců!

J. Cacka, národní komisař

Rumunský filatelistický svaz ve spolupráci s Rumunskou poštou, společností Romfilatelia SA a Muzeem rumunských rekordů pořádá specializovanou světovou výstavu poštovních známek EFIRO 2024. Výstava se měla původně uskutečnit jako evropská, ale pořadatelům se jí podařilo „povyšit“ na světovou. Proběhne tedy pod patronací FIP a s uznáním FEPA. Výstava se uskuteční **od 16. do 19. dubna 2024** v Národní knihovně v Bukurešti.

Pro zájemce o účast na této výstavě jsou výstavní propozice a přihláška k dispozici na webu SČF. Termín pro podání přihlášek prostřednictvím příslušného národního komisaře generálnímu komisaři je 16. října 2023. Národním komisařem za SČF byl jmenován **Michal Musil**, e-mail: michal.musil.jihlava@centrum.cz. S případnými dotazy k účasti na této výstavě se můžete obrátit na národního komisaře, kterému rovněž můžete zaslat vyplněné přihlášky, a to nejpozději **do 30. září 2023**, aby mohly být včas a řádně předány generálnímu komisaři výstavy. **MM**

Evropská výstava HAFNIA 24

Ve dnech **17. až 20. října 2024** se v Dánsku v Kodani bude konat Evropská výstava poštovních známek HAFNIA 24 pod patronátem FEPA. Webové stránky výstavy: www.hafnia24.com

Na výstavě budou následující soutěžní třídy vícerámových exponátů: Grand Prix třída, Tradiční filatelie. Poštovní historie. Aerofilatelie. Kolky. Celiny. Tematická filatelie. Otevřená třída. Pohlednice. Třída mládeže. Filatelistická literatura. Zařazeny jsou také jednorámové exponáty (které mohou být rozšířeny na dva až tři rámy).

Na webových stránkách výstavy je zveřejněn její IREX, a jsou zde k ní uvedeny i další informace. Národním komisařem pro tuto výstavu je **Jiří Kraus** – kontakt: kraus@msv-lbc.cz, adresa: Kralická 79/11, 460 07 Liberec 7 (tel.: 602 284 939). Zájemci o výstavu musí vyplnit a odeslat základní přihlášku na webových stránkách výstavy HAFNIA 24 (pokud si nebudete jisti s vyplněním přihlášky, určitě vám poradím). Podepsanou přihlášku včetně úvodní stránky (případně přiložený synopsis) je nutné zaslat národnímu komisaři **do 15. prosince 2023**. **JK**

Setkání Společnosti sběratelů celin SČF

Podzimní (LXXII.) setkání Společnosti sběratelů celin se uskuteční **21. října. 2023** od 9 do 12 hodin ve Vodárenské věži, Na Výšínách 1, Praha 7 - Letná
Program setkání:

- prezence účastníků od 9,00 do 9,30 hod.
 - informace SSC a SČF
 - diskuse
 - přednáška **Miloslava Marčana**: „Okresní razítka pošt na Slovensku a Podkarpatské Rusi po roce 1918“
 - diskuse k přednášce (dotazy, připomínky)
 - výdej vydražených položek z 59. PAC a PH a nabídka nevydražených položek (Milan Černík)
 - burza sběratelských materiálů
- K hojně účasti Vás zve **Vedení SSC**

To bývala odpověď mého kamaráda v situaci, kdy bylo něco v nepořádku v naší televizi. Kdo za to může? No přece redaktor Černý! Jak toto úsloví vzniklo, nevím, ale vydrželo do dneška a je vždy spojeno s úsměvem. Úvahu o tom, kdo může za nízké počty mladých, ale i dospělých filatelistů nemůžeme, bohužel, ukončit úsměvem a odpovědí, že Černý. Já bych začal dost netradičně. Otázkou, kdo za to nemůže. Zcela určitě za současnou situaci nemohou mladí filatelisté a děti obecně. Moc za to nemohou ani sami filatelisté. Proč? Člověk se přece zajímá předešlím o to, o čem slyší, co vidí s čím se někdy setkal. Vžijme se do role „normálního“ člověka, který známky nesbírá. Kde máme možnost uvidět poštovní známky? Odpověď by mohla být jednoduchá. V poštovním provozu. Ona ve skutečnosti jednoduchá je. Téměř nikde! Většina korespondence je bez známek. Běžně ani na poštách známky neuvidíte. Koupit pěknou obrázkovou známku bývá dost velký problém. Tak kde mohu vidět známky? Kdo má štěstí, má filatelistu v rodině. Tady ta možnost je, ale při současných počtech filatelistů je to příležitost poměrně malá. Co tedy výstavy známek? Těch je v současnosti také málo a většina vystavených exponátů splňuje v první řadě filatelistická kritéria, ale už nejsou atraktivní pro nefilatelisty. Tudy cesta také nevede. Ve sdělovacích prostředcích je známka také Popelkou. Jaký je tedy logický závěr. Nevidím, neslyším, nemohu mít zájem. Ukažte deseti dětem poštovní známky a zeptejte se, co to je? Většina dnešních dětí už neví, co vidí! Nemá smysl vylouvat se na počítače a další lákadla. Pokud budeme chtít vzbudit zájem, musíme vytvořit pro mladé i dospělé filatelisty lákadlo, které už práci pro získání zájmu provede samo.

Většina současných snah o získání nových filatelistů je stejně zcestná jako ochrana rostlin a živočichů v minulosti. Ta bylo založena na ochraně jednotlivých

kytiček a zvířat. Výsledky známe. Teprve pochopení, že je nutno chránit prostředí, vede k žádoucím výsledkům. Chci mít louku plnou kytek? Pokud ano, musím začít zase pást, kosit, hrabat, neodvodňovat atd., prostě vložit své vlastní sádlo. Výsledek se určitě dostaví.

Chceme mít plno filatelistů? Chceme! Potom bychom měli vložit vlastní sádlo! Jako filatelisté můžeme efektivně ovlivnit akorát oblast sdělovacích prostředků. Kdo z nás ale píše o filatelii. Nemáme dostatek autorů pro časopis Filatelie, mimo ni a další odbornou literaturu nepíše skoro nikdo. Audiovizuální propagace prakticky neexistuje. Mimo filatelistické výstavy jakákoli propagace chybí. Osobní příklad, filatelistické přednášky, internetové stránky jsou spíše výjimkou. Koukněte na stránky našeho Svazu. Mohou někoho nalákat ke sbírání? Já jsem přesvědčen, že nikoli. Podtrženo, sečteno, nevyužíváme ani to, co bychom mohli. Výsledek známe.

Jak jsem naznačil v předcházejících řádcích. Pokud chceme filatelisty, musí se chránit prostředí, ve kterém mohou existovat. To ale předpokládá, že budou v prostředí existovat poštovní známky. Kdo může za známky? Černý ne, pošta! Můžeme ovlivnit vydávání známek, potažmo jejich používání v přepravě? Těžko! To souvisí se základní změnou systémů komunikace pomocí jiných, než papírových nosičů, se současným stavem společnosti, která se snaží nahradit lidskou práci počítači atp. Závěr proto není optimistický. Nesmíme zapomínat na to, že svět má jiné priority, než jsou poštovní známka a filatelisté. Poštovní známka výrazně změnila svoji funkci a poslání. Pokud není známka objektem finanční transakce, není o ni zájem. Musíme si uvědomit, že jako filatelisté bojujeme s větrnými mlýny, bez nároku na úspěch. Přes to všechno jsem ale přesvědčen, že jakákoli činnost, která posiluje naší společnou vášeň, je přínosná. **Václav Špatný**

Národní kolo 48. ročníku filatelistické olympiády – Jedeme dál...

Rok po padesátém výročí vzniku filatelistické olympiády se mladí filatelisté sešli v Brně na finále dalšího ročníku. Pořadatelství se tentokrát ujal klub filatelistů Alfonse Muchy v čele s jeho předsedou Zdeňkem Okáčem, který je rovněž předsedou Komise mládeže SČF. Brněnský klub pořádal ve dnech 1. - 8. května Celostátní filatelistickou výstavu mládeže a mezinárodní účastí Mladé Brno 2023 a olympiáda byla součástí doprovodných akcí. V sobotu 6. května 2023 se v prostorách Nové radnice v Brně sešlo pět mladých filatelistů společně se svými vedoucími a postupně splnili teoretickou i praktickou část národního kola FO na téma „Výživa lidstva.“

I letošní ročník byl něčím zajímavý. Poprvé měla olympiáda zahraničního účastníka. Mezi nejmladšími filatelisty soutěžila Diana Zhuk z Ukrajiny. Je jednou z těch, kteří museli opustit Ukrajinu a rodiče chtějí v nové vlasti zůstat. I přes jazykovou bariéru zvládla vše s pomocí dospělých bravurně. Dalším přínosem byla účast Jáchyma Reguly, který se jako nejmladší účastník olympiády zatím pouze mimo soutěž. Toto jméno známe dobře z minulých kol olympiád a výstav, protože jeho

otec, Jan Regula, byl úspěšným mladým filatelistou, který dnes přebírá otěže od Standy Duška a stává se výkonným vedoucím kroužku mladých filatelistů ve Znojmě. Přestože je to jenom jednotlivý příklad, jak se předává štafeta, je to jasný důkaz o tom, že práce s mládeží se vyplácí a mladí filatelisté jsou a budou!

I celkové výsledky jsou zajímavé, protože v jednotlivých kategoriích jsou pouze vítězky! V kategorii Z vyhrála Diana Zhuk, v kategorii B Alžběta Farská a mezi nejstaršími zvítězila Natálie M. Hegerová. Na druhém místě byl jediný mladý filatelista – Ondřej Vít. Počtem soutěžících i výsledky olympiády nijak neoslabil, ale jedeme dál!

Nesmím zapomenout na lidi v pozadí, bez kterých by olympiáda neproběhla. Mimo zmíněného Z. Okáče jsou to především tajemník úřadu městské části Brno – střed Petr Štika, který zajistil nádherné prostory pro výstavu i konání FO. I on je bývalým mladým filatelistou. Dále Jaroslav Punčochář, bez kterého by už nemohla proběhnout žádná akce brněnských filatelistů. Řada dalších zůstane bez jmen, ale jsou stejně důležití pro zdárný průběh olympiády. **Václav Špatný**

V letech 2022 a 2023 se setkaly v klubu filatelistů KF 06-22 Alfonse Muchy v Brně tři akce, které jsme se rozhodli sloučit do společného Týdne oslav filatelie:

- 100 let od vzniku klubu filatelistů (dnešní klub KF 06-22 Alfonse Muchy), založeného v r. 1922 a potvrzeného v r. 1923;
- 100 let od konání první mezinárodní filatelické výstavy v Československu BRNO 1923;
- 400 let od první písemné zmínky o poštovním úřadu v Brně a o poštmistroví.

Všechny tyto akce jsme společně oslavili konáním Celostátní výstavy mladých filatelistů s mezinárodní účastí, BRNO 2023. Konala se 1. až 9. května v Křížové chodbě brněnské radnice. V přílehlých prostorách pak probíhaly doprovodné akce k uvedeným jubileím.

Podle Stanov Svazu českých filatelistů byla výstava schválena jako soutěžní a byla ustanovena jury, která provedla odbornou hodnocení exponátů. Přípravu na výstavu se rozběhly loni propagační kampaní a oslovením svazů filatelistů okolních zemí. Zároveň byly zahájeny kroky k technické realizaci výstavy.

V průběhu prvních měsíců roku 2023 finišovaly přípravy. Bylo třeba zabezpečit montáž výstavních panelů, dodání exponátů a zajistit ubytování pro účastníky akcí. Zároveň získat sponzory akcí, které v rámci výstavy probíhaly. K nejdůležitějším patřilo celostátní kolo filatelické olympiády, vědomostní soutěž mladých filatelistů. Dále to byla jubilejní slavnostní schůze Klubu filatelistů Alfonse Muchy KF 06-22 ke stému výročí jeho založení.

Péč městské části Brno-střed (především tajemníka Bc. Petra Štilky, MBA, LL.M., který se hlavní měrou podílel na přípravě všech akcí), se podařilo výstavu zdárně uskutečnit, a to i v dalších prostorách radnice. Důležitá byla i pomoc vedení města a kraje. Nad výstavou převzali záštitu primátorka města Brna JUDr. Markéta Vaňková a hejtmán Jihomoravského kraje Mgr. Jan Grolích. Tím se otevřela i finanční možnost takovouto akci uspořádat. Poděkovat na tomto místě musím příznivci našeho klubu, který se rovněž velkou měrou zasloužil o průběh této akce, tajemníkově města Brna Ing. Oliveru Pospíšilovi.

Průběh Celostátní výstavy mladých filatelistů s mezinárodní účastí MLADÉ BRNO 2023

Výstavu se podařilo technicky připravit ve dnech 29.4. až 1.5., kdy se konala vernisáž pro pozvané hosty. Výstavy se zúčastnily exponáty z ČR, SR, Maďarska a Rakouska. Šlo o soutěžní výstavu, podle Výstavního řádu SČF dvoustupňovou, a soutěžilo se na výstavě prvního a druhého stupně. Cílem bylo umožnit mladým filatelistům vystavit své exponáty, získat vyšší kvalifikaci a srovnat úroveň svých sbírek se sbírkami mladých filatelistů z okolních zemí.

Výstava byla přístupná i prvovystavovatelům. 1. května ve 14 hod. zahájila práci odborná porota – jury. Během dvou dnů ohodnotila na výstavě 1. stupně 16 exponátů (čtyř z nich byly podle soutěžních pravidel z hodnocení vyřazeny). Hlavní cenu a zlatou medaili si odnesl exponát mladého filatelisty ze Znojma Vojtěcha

Jury při hodnocení exponátů výstavy.

Zábojníka (exponát Automobil). Mnoho z nich získalo dostatek bodů pro účast na mezinárodních výstavách. Na výstavě 2. stupně (základní stupeň i pro začínající) bylo hodnoceno 20 exponátů (z nichž tři byly z hodnocení vyřazeny). Nejvyšší ohodnocení získal exponát rakouského mládežníka (v nejmladší kategorii!) Martina Stefanitise – pozlacenou medaili. Odborná jury pracovala ve složení: RNDr. Zdeněk Töpfer, CSc. – předseda, Mgr. Václav Špatný – tajemník, Horst E. Horin (Rakousko) a RNDr. Zdeněk Okáč – členové. Plánovaný pozorovatel jury se z akce omluvil. Během následujících dnů byla výstava přístupná veřejnosti. Podle pořadatelů (akce byla volně přístupná) přicházelo denně asi 80 návštěvníků, takže celková návštěvnost byla kolem 600 osob. Kromě soutěžních exponátů byla zřízena nesoutěžní třída. Zde kromě dále zmíněného exponátu o historii brněnské pošty byly vystaveny předměty připomínající výstavu z roku 1923. Byla zde vystavena faksimile hlavní ceny (hlava Merkura), kterou věnoval

Palmáře výstavy.

výstavě její protektor prezident republiky T. G. Masaryk. Dále byl vystaven originál výstavního katalogu z roku 1923. Mezi zajímavostmi byla vystavena i původní členská kniha Sdružení českých filatelistů z roku 1919. V jejích řádcích lze nalézt jména zakladatelů Bohumila Šperlinga a Leopolda Jungmanna, ale i jména generál Syrový či Dr. Jan Masaryk. Dalším zajímavým exponátem byl soubor almanachů a katalogů vydaných KF A. Muchy spolu s medaillemi, které získali na různých výstavách naši členové.

V návštěvnické knize máme mnoho kladných ohlasů na tuto akci. Návštěvníci měli u pořadatelů možnost zakoupit katalog výstavy s odbornými články, almanach ke 100. výročí klubu a různé pamětní či příležitostné filatelistické materiály z archivu klubu. Jako připomínka 100. výročí 1. mezinárodní výstavy poštovních známek konané na území Československa – 1923 se výstava jistě podařila, byť v podstatně skromnější podobě.

Oslava století Klubu filatelistů Alfonse Muchy

Byl vydán almanach ke 100. výročí. Volně navazuje na tiskoviny Klubu filatelistů Alfonse Muchy (KF AM) vydané při předchozích jubileích. Toto vzácné výročí si klub připomenul nejen almanachem, ale i slavnostní výroční schůzí klubu. Je nutné připomenout, že klub je nositelem tradic KF 06-08 a KF 06-101, které se v posledních desetiletích spojily s naším klubem. Například KF 06-08 je klubem, který uspořádal v roce 1923 zmíněnou první filatelistickou mezinárodní výstavu BRNO 1923. Současný klub má nyní na 115 členů, čímž se řadí mezi největší kluby filatelistů v celé ČR. I vedení SČF si je vědomo historie klubu a jeho zásluh. Klub v roce 2005 uspořádal největší filatelistickou výstavu v Brně – první Evropskou filatelistickou výstavu v samostatné České republice. Výstava měla velký ohlas v zahraničí. Proběhla v tehdejší pavilonu H brněnského Výstaviště. Za předchozí akci – Celostátní výstavu BRNO 2000 byla klubu udělena cena FEPA (Federace evropských filatelistických svazů). KF AM si je vědom své historie, a tak nemohl pominout své mimořádné výročí. Oslava se konala v zasedacím sále radnice Brno-střed dne 4. 5. 2023 přesně na den po sto letech od momentu, kdy tehdejší předseda Alexandr Schnuparek oznámil Zemské správě politické založení klubu, a toto jubilem jsme tak oslavili.

Připomínka 400 let první zmínky o poštovním úřadu v Brně

Záměrem organizátorů Týdne brněnské filatelie bylo zahrnout do oslav i nezvyklé a ojedinělé jubileum. Tato oslava by měla být organizována Českou poštou. Reagovat na výročí první písemné zmínky o prvním trvalém poštovním úřadu v Brně by poště jistě slušelo. Organizátoři vytvořili předpoklad pro konání oslav tohoto výročí. Mimo jiné se váže i na zmínku o historicky prvním doloženém poštovním úřadu v Brně Valentinu Sarttorovi. Bohužel se situace v závěru roku 2022 v České poště ubírala jiným směrem. Nejenže byly zrušeny služby, které filatelisté vyhledávali (např. příležitostné doporučené nálepky, nebo APOSTY), ale na naši nabídku, zřídit na výstavě přepážku pošty, reagovala nezvykle – zakázala svým zaměstnancům jakoukoli spolupráci s námi! Postavení před tuto novou skutečnost jsme měli

štěstí, že členem výboru KF AM je zaměstnanec ČP, kterému není historie pošty lhostejná. Vytvořil exkluzivní expozit o historii pošty v Brně a navazující článek do výstavního katalogu. Na výstavu jsme zařadili i příspěvek z klubu Orbis pictus (sběratelé pohlednic). Tím byl exponát historických pohlednic města Brna, který se těšil velkému zájmu laické veřejnosti.

Celkově lze hodnotit výstavu jako mimořádně úspěšnou. Ne z hlediska příjmů, na které jsme se nezaměřili, protože i podle regulí SČF mají mladí filatelisté na výstavách bezplatně přidělené výstavní plochy. Výstava měla velmi pěkný ohlas u návštěvníků, o čemž svědčí zápisy v její kronice. Z hlediska účasti vystavovatelů zavládla také spokojenost. Mnozí z nich si polepšili v hodnocení a otevřela se jim tak cesta na výstavy vyšších stupňů. Z hlediska KF AM jsme získali další uznání za svoji činnost od SČF. Na takovou akci si však KF AM nemohl troufnout bez donátorů. Jsme nesmírně rádi, že město Brno, městská část Brno-střed i hejtmanský se společně postarali o to, aby brněnská výstava byla důstojnou připomínkou uvedených jubileí. Bližší informace o průběhu akce lze nalézt na webových stránkách www.filabrno.net.

Zdeněk Okáč,
předseda organizačního výboru MLADÉ BRNO 2023,
a předseda klubu filatelistů A. Muchy

Vyznamenání udělená předsednictvem SČF

Předsednictvo SČF schválilo na návrh KF 04-01 Liberec udělit Čestná uznání SČF, která obdrželi níže uvedení členové za úspěšnou přípravu a organizaci **Evropské výstavy poštovních známek LIBEREC 2022**:

ČU SČF III. stupně: Blanka **Netušilová**, KF 04-01;

ČU SČF II. stupně: Ivo **Heřman**, Jiří **Kraus**, Tomáš **Netušil**, Tomáš **Pazderník**, Vratislav **Ryška**, Jan **Springer**, Petr **Staněk**, Milan **Stodola**, Josef **Straka**, Zdeněk **Šimek**, Václav **Štajner** - všichni KF 04-01 a Aleš **Náprstek**, KF 00-65 Praha;

ČU SČF I. stupně: Josef **Chudoba**, KF 04-01.

Navržená vyznamenání jsou v souladu s již dříve udělenými oceněními.

Mimořádné poděkování za spolupráci formou osobního dopisu předsedy SČF obdrží: Petr **Fencí**, KF 05-11 Vysoké Mýto; Michal **Musil**, KF 06-40 Jihlava; Vladimír **Münzberger**, KF 00-65 Praha.

Všem oceněným gratulujeme.

Vyřizuje: J. **Dostálová**, sekretariát SČF

FILATELISTICKÝ SLAVÍN

Ve věku nedožitých 84 let zemřel dne 11. června 2023 po krátké těžké nemoci pan doc. Ing. **Tomáš SÁKRA**, CSc. - zkušený a úspěšný filatelista, který dlouhou dobu zastával funkci předsedy našeho KF 05-100 Pardubice. Odešel v něm odborník, zkušený filatelista, vynikající člověk a kamarád, který byl vždy nápomocen svou radou každému z nás. Ve své filatelistické činnosti se kromě jiného specializoval na studium historie poštovního styku a provozu v domovském městě Pardubice a okolí. Bude nám všem velmi chybět. Čest jeho památce!

Za výbor KF 05-100 **Miroslav Šedovič**.

Historie filatelie v Brně sahá velmi hluboko. V té době silně německém městě byla už v roce 1874 založena „stolní společnost“ Philatelistica, která sice měla jen několik členů, ale jistě patřila k nejstarším na našem území. Za zmínku z tohoto období stojí i spolek sběratelů poštovních známek „Deutches Postverzeichen – Sammler Verein“, který sídlil v brněnském Německém domě. Vznikaly i další německé spolky a některé působily až do třicátých let dvacátého století.

Všimněme si však klubů založených po vzniku ČSR. Národní emancipace tehdy vedla k založení prvního pouze českého filatelistického spolku „České sdružení filatelistů v Brně“. U jeho zrodu stáli pánové Bohumil Šperling a Leopold Jungmann, kteří svolali ustanovující schůzi na 7. října 1919. Tento klub pak pracoval až do roku 2008 (jako KF 06-08), kdy se zbytek jeho členů stal členy našeho klubu, který se tak stal jeho pokračovatelem. Původní klub mimo jiné uspořádal první mezinárodní výstavu poštovních známek v Československu.

Historie klubu KF 06-22 Alfonse Muchy začíná v roce 1922, kdy sedmičlenný prozatímní výbor v čele s Alexandrem Schnuparkem a prof. Matějem Wágnerem zakládá druhé filatelistické středisko v Brně, tentokrát pro všechny sběratele bez rozdílu národnosti, povolání a hodností. Nejstarším dochovaným dokumentem je ale přípis Zemské správy politické č. 51630/1923 ze dne 23. 4. 1923 o založení spolku „Brněnská burza sběratelů poštovních známek“, podepsaný výše jmenovanými. Obsahoval však záporné stanovisko, protože spolek nemohl pracovat podle stanov českých i německých, jak se předpokládalo při členství obou národních skupin. Proto předseda ohlásil dne 4. 5. 1923 existenci spolku se stanovami jen v české verzi. Po kratší peripetii 20. 6. 1923 souhlasí Zemská politická správa se založením „Spolku brněnských sběratelů poštovních známek.“ Nicméně rok 1922 zůstal na všech hlavičkových papírech až do roku 1937. Není bez zajímavosti, že jsem osobně znal (a jistě i někteří ze čtenářů) jednoho ze zakládajících členů klubu prof. Matěje Wágnera, se kterým jsem se setkal na výstavě BRNO 1966, kde byl předsedou jury. Setkal jsem se i s pěti předchůdci v mé současné funkci předsedy KF 06-22 (i když se tak klub nazývá až od roku 1965), a to s prof. RNDr. Theodorem Martincem, MUDr. Bohuslavem Svobodou, Ing. Valentinem Schieblem, Ludvíkem Broklem a Mgr. Valentinem Schieblem ml. Detaily historie klubu jsou popsány v Almanachu k jeho 90. výročí. K našemu oslavovanému jubileu byl vydán další almanach péčí Ing. Jaroslava Puncócháře, našeho kronikáře. Ten je možné koupit v našem klubu za 80 Kč včetně pamětního listu ČP.

Letos v srpnu to bude 100 let od uspořádání první mezinárodní výstavy známek v Československu, kterou zajistilo už zmíněné České sdružení filatelistů v Brně.

Dne 10. 12. 2008 došlo ke společnému jednání klubů 06-22 a 06-08 ohledně jejich sloučení a ustanovení společného následovníka obou, kterým se stal náš klub. Klub 06-08 byl oním prvním výlučně českým klubem filatelistů v Brně založeným v roce 1919. Právě tento klub připravil v roce 1923 zmíněnou výstavu v Brně. Proto náš klub uspořádal letos v květnu soutěžní Celostátní výstavu mladých filatelistů s mezinárodní účastí BRNO 2023. Při této příležitosti se přesně na den, sto let od podání schválené registrace klubu Zemskou politickou správou, 4. května 2023 konala slavnostní schůze klubu.

V hlavní zprávě klubu byly vyjmenovány všechny současné filatelistické aktivity KF A. Muchy. Namátkou uvádím: Klub pravidelně (2x měsíčně) pořádá výměnné schůzky pod vedením Ing. O. Pecháčka. Jednou měsíčně probíhá při schůzce aukce filatelistického materiálu. Jednou ročně pořádáme velkou celostátní burzu na brněnském výstavišti (zajišťuje Ing. Z. Nevosád). Zaslouhou Ing. J. Petrásy vede klub rozsáhlou knihovnu a umožňuje výpůjčky členům, a to včetně katalogů, které se snažíme obnovovat. Při velkých akcích pořádáme propagační výstavy na rámech „Pechoč“. Péčí Ing. Jaroslava Puncócháře má klub zpracovanou a doplňovanou kroniku, máme webové stránky (www.filabrno.net), které vede a 2x – 3x ročně vydává zpravodaj klubu. Snažíme se prezentovat filatelii na veřejnosti. Loni jsme se zapojili do oslav dvoustého výročí narození J. G. Menděla, a to v tisku a rozhlasu. Samozřejmě se tím snažíme o propagaci klubu a filatelie jako takové. Letos jsme se na veřejnosti prezentovali propagací naší výstavy. Členy klubu jsou i významní vystavovatelé (Ing. J. Škaloud, Ing. P. Švehla, Ing. J. Puncóchář a další). Klub má už 27 let uzavřeno partnerství s rakouským filatelistickým klubem v St. Pöltenu (což je i družební město Brna). Delegace obou klubů se setkávají dvakrát ročně. Co se klubu nedaří (a je to celostátní problém), je práce s mládeží. I když jsme v této oblasti měli pěkné výsledky, současná situace je tristní. Bohužel, nejenže v našich řadách mizí mládež, ale značně ubývá i členů klubu. Ta tam jsou čísla, kdy klub měl na 1.200 členů! Dnešní stav (asi 115 členů) se každoročně snižuje s tím, jak staří členové odcházejí. Jen pro zajímavost, ve výboru klubu máme tři devadesátileté členy, kteří aktivně pracují.

I když jsem se snažil některé členy výboru představit při jejich nezastupitelné činnosti, nemohl jsem vzpomenout všechny, bez nichž by klub nebyl schopen fungovat. Těm všem se velmi omlouvám. A co říci na závěr. Přeji si, aby náš klub a celý SČF ještě mnoho let fungoval, i když je mi jasné, že prostor pro naši činnost se neustále zužuje. A v této době, kdy se šetří, kde se dá, tedy i na zájmových organizacích, bude prostor pro naši činnost stále menší. **Zdeněk Okáč**

INFORMACE SČF, číslo 2/2023.

Vydává Svaz českých filatelistů, z.s., Opletalova 29, 110 00 Praha 1; www.informace-scf.cz

Uzávěrka čísla: 20. srpna 2023. Adresa redakce: sekretariat@informace-scf.cz

Redakční rada: PaedDr. Josef Šolc, šéfredaktor. Členové: JUDr. Ing. František Beneš, CSc., Ing. Petr Fencel, Ing. Mgr. Rudolf Schindler, Mgr. Václav Špatný, RNDr. Zdeněk Töpfer, CSc.

Grafická úprava: Mgr. Vladimír Münzberger.

Za obsah a původnost příspěvku ručí autor.